

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Inspectoratul General de Carabinieri

ORDIN

11 „ 11 20 20

mun. Chișinău

nr. 330

**Cu privire la aprobarea Codului de
etică și deontologie al militarului IGC**

În scopul realizării prevederilor lit. c) al art. 26 din Legea 162/2005 cu privire la statutul militarilor și art. 23 din Legea integrității 82/2017, instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între societatea civilă și angajații IGC, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, eliminării manifestărilor de corupție și asigurării integrității instituționale,-

ORDON:

1. Se aprobă Codul de etică și deontologie al militarului Inspectoratului General de Carabinieri (conform anexei).
2. Conducătorii subdiviziunilor Inspectoratului General de Carabinieri, vor asigura studierea de către efectivul din subordine a prevederilor Codului prenotat.
3. Direcția management resurse umane, va asigura informarea candidaților la angajare în cadrul IGC, cu prevederile Codului de etică și deontologie al militarului Inspectoratului General de Carabinieri.
4. Serviciul informare și comunicare cu mass-media, va asigura publicarea Codului, pe pagina web a IGC.
5. Controlul executării prezentului ordin, se atribuie Direcției securitate și investigații.
6. Se abrogă Ordinul DTC nr. 197 din 06.09.2018 cu privire la aprobarea Codului de etică și deontologie al militarului Trupelor de Carabinieri.
7. Ordinul de adus la cunoștința întregului efectiv al Inspectoratului General de Carabinieri.

**Comandant general
colonel**

Ștefan PAVLOV

CODUL

de etică și deontologie al militarului Inspectoratului General de Carabinieri

I. Dispoziții generale

1. Codul de etică și deontologie a militarului Inspectoratului General de Carabinieri (în continuare - Cod) reglementează normele de conduită profesională, obligatorii pentru toți militarii IGC în exercitarea atribuțiilor de serviciu precum și în afara acestuia.

2. Scopul prezentului cod îl constituie ghidarea și asigurarea conduitei etice a carabinierului prin formarea și promovarea unei culturi profesionale deontologice, formarea și educarea personalului în spiritul acesteia, prevenirea abaterilor comportamentale, protecția persoanelor, a carabinierilor și realizarea pe această cale, a echilibrului între drepturile cetățenilor, interesele autorităților publice, drepturile și obligațiile personalului instituției.

3. Prezentul Cod, se aplică tuturor angajaților care cad sub incidența prevederilor Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, indiferent de subdiviziunea în care este încadrat și de funcția pe care o deține.

4. Dispozițiile deontologice ale prezentului cod sunt obligatorii pentru întreaga perioadă de activitate în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

5. Conduita profesională a carabinierului, se bazează pe următoarele principii:

1) *legalitatea* - respectarea Constituției Republicii Moldova, legislației în vigoare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum drepturile și libertățile persoanelor;

2) *imparțialitatea* - atitudine obiectivă, imparțială față de orice interes, inclusiv politic și să țină cont doar de interesul public și circumstanțele pertinente ale cazului;

3) *egalitatea și nediscriminarea* - aplicarea unui tratament egal tuturor persoanelor, fără discriminări pe considerente de apartenență etnică, rasă, religie, apartenență politică sau de orice altă opinie, vârstă, sex, avere, origine etnică, socială, limbă, dezabilitate sau orice alt criteriu;

4) *transparența* - rezultatele activităților desfășurate de către carabinieri în exercitarea funcției lor, poartă caracter public și pot fi monitorizate de către

cetățeni, în condițiile legii, cu excepția activităților și informațiilor care cad sub incidența Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat;

5) *disponibilitatea* - presupune intervenția carabinierului în orice situație în care a luat cunoștință despre existența unei situații care aduce la atingerea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor sau intereselor statului, indiferent de momentul constatării acesteia, capacitatea de a percepe și de a soluționa problemele celor aflați în dificultate sau de a îndruma către alte autorități cazurile care se situează în afara competenței sau atribuțiilor sale;

6) *prioritatea interesului public* - în îndeplinirea atribuțiilor funcționale, carabinierii acordă prioritate realizării serviciului în folosul comunității față de interesul personal;

7) *profesionalismul* - presupune îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine;

8) *confidențialitatea* - asigură garantarea securității datelor, informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor stabilite de actele normative;

9) *respectul* - onoarea acordată persoanelor, superiorilor, colegilor, subalternilor, drepturile și libertățile acestora, instituțiilor, legilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice;

10) *integritatea morală* - adoptarea unui comportament conform normelor etice acceptate și respectate în societate;

11) *intoleranța (toleranța zero) față de tortură, pedepse sau tratament inuman și degradant* - nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Toleranța față de cei care vor admite în activitatea lor acte de tortură, tratament inuman sau degradant va fi „zero”;

12) *loialitatea* - se exprimă prin atașamentul față de instituție și valorile promovate de aceasta, creând un climat de lucru bazat pe dezvoltarea spiritului de echipă, coeziune și disciplină, a încrederii și respectului reciproc, cultivarea și cristalizarea tradițiilor instituției, precum și pe conștientizarea faptului că serviciul se realizează în beneficiul persoanelor și al statului. Carabinierul are obligația să se abțină de orice acțiuni/inacțiuni, care ar cauza prejudicii imaginii sau intereselor legale ale Inspectoratului General de Carabinieri;

13) *responsabilitatea* - respectarea întocmai și neîntârziat ordinele și dispozițiile șefului nemijlocit și a celui ierarhic superior, cu excepția celor care contravin legii;

14) *integritatea profesională* - capacitatea de a-și exercita obligațiile și atribuțiile în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și corectitudine, precum și abilitatea de a-și realiza activitatea în mod imparțial, fără a comite vreun abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii.

II. Valorile morale și profesionale

6. Carabinierul trebuie să ocrotească și să promoveze următoarele valori morale și profesionale.

1) *patriotismul* - sentimentul de devotament față de țară, profesia aleasă și datoria de serviciu;

2) *datoria de serviciu* - respectarea necondiționată a prevederilor jurământului pentru asigurarea legalității, ordinii și securității publice;

3) *onoarea și demnitatea* - calități ce se manifestă prin reputația, autoritatea personală și devotamentul față de datoria civică și de serviciu.

7. Carabinierul trebuie să îndeplinească atribuțiile și misiunile ce îi revin într-o manieră echitabilă și obiectivă, cu respectarea și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, consacrate prin Constituție și prin alte legi, în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția europeană a drepturilor omului.

8. Carabinierul trebuie să se comporte civilizată și să dea dovadă de amabilitate, manifestând o atitudine politicoasă și fermă.

9. Carabinierul trebuie să manifeste stăpânire de sine, capacitate de comunicare, abilități de gestionare a situațiilor conflictuale, dezvoltându-și prin sistemul de formare continuă puterea de înțelegere a problemelor sociale, culturale și educaționale, specifice anturajului în care își exercită profesia, precum și după caz, capacitățile manageriale.

10. Carabinierul este obligat:

1) să execute strict și corect prevederile actelor normative;

2) să respecte disciplina de serviciu;

3) să curme acțiunile care lezează demnitatea umană, actele de tortură, tratamentele inumane sau degradante;

4) să manifeste un comportament curajos în situațiile ce reclamă necesitatea protecției vieții, sănătății și proprietății cetățenilor;

5) să promoveze cultura de serviciu, respectul și ajutorul reciproc;

6) să respecte familia și să practice un comportament corect, bazat pe valori sociale înalte;

7) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să își consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu;

8) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale;

9) să promoveze și să consolideze prin propria prestație, imaginea publică a Inspectoratului General de Carabinieri;

10) să poarte uniforma și însemnele distinctive cu respectarea normelor aprobate privind portul uniforme;

11) să se prezinte la serviciu într-o ținută vestimentară decentă, cu o notă de eleganță simplă, fără a afișa aspect provocator sau neglijent;

12) să respecte cerințele normelor unanim recunoscute de comportament în familie și societate, să nu admită exercitarea atribuțiilor de serviciu sub influența băuturilor alcoolice, substanțelor narcotice sau psihotrope;

13) aflându-se în deplasare de serviciu sau reprezentând Inspectoratul General de Carabinieri în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminare și alte activități, să manifeste o conduită care să nu prejudicieze imaginea țării și instituției pe care o reprezintă, să respecte regulile de protocol și legile țării-gazdă.

11. Protecția carabinierului în exercitarea atribuțiilor funcționale:

1) în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin carabinierul beneficiază, conform legii, de protecția instituției pe care o reprezintă.

2) în exercitarea atribuțiilor sale personalul Inspectoratului General de Carabinieri este sprijinit de autoritățile publice în conformitate cu normele legale în vigoare.

III. Normele de conduită speciale și profesionale a carabinierului

12. Carabinierul aplică forța fizică, mijloace speciale și arma de foc în conformitate cu legislația în vigoare. Despre toate cazurile în care a aplicat forța fizică, mijloacele speciale sau arma de foc, indiferent de urmările survenite, carabinierul este obligat să comunice necondiționat procurorului, cu întocmirea și expedierea imediată (nu mai târziu de 24 de ore) a raportului său scris.

13. Carabinierul răspunde la orice solicitare privind exercitarea atribuțiilor, evită comportamentul nedemn față de populație, este disciplinat și apară prestigiul instituției și profesiei, exercitând toate prerogativele și îndatoririle specifice funcției publice pe care o deține.

14. Carabinierul trebuie să execute ordinele legale primite de la superiori. Totodată, el are dreptul să refuze executarea celor care sînt evident ilegale și să comunice în scris și motivat superiorului ierarhic, astfel de situații. Acesta nu poate fi sancționat sau prejudiciat pentru refuzul de a executa ordinele și dispozițiile ilegale.

15. În procesul de aplicare a legii, carabinierul trebuie:

1) să manifeste o atitudine respectuoasă în relațiile cu persoanele;

2) să execute misiuni de restabilire a ordinii publice atunci când aceasta a fost tulburată prin orice fel de acțiuni sau fapte ce contravin legislației în vigoare;

3) să apere, prin mijloacele și metodele prevăzute de lege, viața, integritatea corporală și libertatea personală, proprietatea publică și privată, interesele legitime ale cetățenilor, ale comunității și ale statului;

4) să dea dovadă de abilități de gestionare a situațiilor de conflict;

5) să respecte dreptul la viața privată, la inviolabilitatea corespondenței și a domiciliului;

6) să respecte principiul prezumției de nevinovăție, asigurând fiecărei persoane care face obiectul cercetării deplina exercitare a drepturilor sale legale;

7) să ia în considerare nevoile specifice ale unor categorii speciale de populație, cum ar fi: copiii, femeile, bătrânii, persoanele cu dezabilități.

16. Carabinierul în uniformă trebuie să poarte însemnele distinctive și echipamentul prevăzute de lege, pentru a fi protejat și recunoscut cu ușurință pe timpul misiunilor.

17. Carabinierul are obligația de a-și face cunoscută identitatea în legătură cu îndatoririle profesionale ce îi revin, contribuind astfel la realizarea interesului public, asigurarea protecției proprii și crearea premiselor necesare angajării răspunderii personale pentru acțiunile sau inacțiunile sale.

18. Carabinierul trebuie să promoveze și să dezvolte fără discriminare bunele raporturi între instituția pe care o reprezintă și comunitate, să asigure cooperarea efectivă cu reprezentanții autorităților publice centrale și locale, a organizațiilor neguvernamentale și a populației, grupurilor minoritare, inclusiv și celor etnice.

19. În relațiile cu reprezentanții instituțiilor publice, persoanele fizice sau juridice, carabinierul este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bunăcredință, corectitudine și amabilitate.

IV. Cultura comunicării

20. Carabinierul trebuie să posede și să își dezvolte continuu cultura comunicării, utilizând un limbaj clar și fluent.

1) Este interzis să folosească în comunicarea cu publicul și cu colegii de serviciu expresii indecente, vulgare, discriminatorii și disprețuitoare.

2) În comunicarea cu publicul, carabinierul respectă următoarele cerințe:

a) promovează și consolidează prin propria prestație, imaginea publică a instituției pe care o reprezintă;

b) inițiază comunicarea cu salutul, indicând numele, funcția, gradul militar, se legitimează, ulterior expune succint motivul adresării, excepție făcând cazurile de intervenție profesională stabilite de Regulamentul privind intervenția profesională în cadrul Ministerului Afacerilor Interne;

c) expune clar și argumentat cerințele și constatările;

d) ascultă explicațiile și întrebările persoanei fără a o întrerupe, demonstrând bunăvoință și respect;

e) solicită, în cazurile prevăzute de legislație, într-o manieră politicoasă, prezentarea actelor necesare pentru verificare;

f) încheie comunicarea mulțumind persoanelor pentru cooperare.

3) Carabinierul care folosește mijloacele de socializare nu va publica:

a) limbaj sau conținut vulgar;

b) limbaj sau tonalitate ofensivă;

c) conținut care cheamă la violență;

d) conținut care promovează, încurajează sau perpetuează discriminarea pe criterii de gen, rasă, convingeri, culoare, vârstă, religie, statut matrimonial, naționalitate, dezabilitate fizică sau mintală sau orientare sexuală;

e) conținut obscen sau link-uri la conținut obscen;

f) desfășurarea sau încurajarea activităților ilegale;

g) informații care ar putea pune în pericol securitatea publică sau securitatea sistemelor publice;

h) promovarea sau opunerea față de vreun candidat la funcție politică și promovarea sau opunerea față de orice plebiscit.

21. Carabinierul nu aplică, nu încurajează și nu tolerează nici o formă de tortură, tratament inuman sau degradant. În cazul în care ia cunoștință, prin orice mijloace, de săvârșirea faptelor prevăzute mai sus, acesta este obligat să le denunțe superiorilor, în formă scrisă, fiindu-i asigurat anonimatul.

22. La rândul său, superiorul este obligat să le comunice imediat procurorului, cu întocmirea și expedierea, în termen de cel mult 24 de ore, a raportului în scris.

23. În relația cu victimele și martorii, carabinierul adoptă un comportament adecvat stării psihoemoționale a acestora și le acordă, în condițiile legii, susținere, asistență și protecție pe timpul investigațiilor, atunci când există riscul intimidării lor.

24. Comunicarea cu mass-media este asigurată de către carabinierul desemnat în acest sens în modul prevăzut în subdiviziune. Carabinierul desemnat oficial să participe la activități sau dezbateri publice trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare. În cazul în care nu este desemnat în acest sens, acesta poate participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată, nu reprezintă neapărat punctul de vedere oficial al instituției în care activează.

25. În cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General de Carabinieri se asigură dezvoltarea unui mediu organizațional bazat pe conștiință, integritate profesională, nediscriminare, comunicare, transparență, prevenire a corupției la toate nivelurile ierarhice.

26. În îndeplinirea misiunilor ce le revin, serviciile carabinierilor cooperează și cu alte structuri împuternicite cu aplicarea legii. În relațiile cu reprezentanții altor organe de drept, carabinierul trebuie să dea dovadă de amabilitate și bunăvoință, să acorde sprijin în vederea exercitării legale a atribuțiilor de serviciu.

27. Carabinierul are obligația să păstreze, informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, în special cele atribuite la secret de stat, care i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în legătură cu îndeplinirea obligațiilor funcționale. Informațiile atribuite la secret de stat, obținute în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se păstrează în secret.

28. Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează în condițiile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și este strict limitată reieșind din necesitățile realizării obiectivelor legitime.

29. Culegerea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal de către carabinier se fac în condițiile legii și vor fi limitate, strict pentru îndeplinirea obiectivelor legale, specifice funcției.

30. În temeiul relațiilor de parteneriat dezvoltate în cadrul comunității, carabinierul furnizează membrilor acesteia, informații privitoare la legislația în vigoare și la activitatea sa profesională, în limita competențelor ce îi revin și fără a dezvălui date și informații clasificate, potrivit legii.

V. Climatul moral-psihologic

31. Carabinierul adoptă un comportament care să asigure un climat moral-psihologic favorabil în subdiviziune, manifestă respect față de superiorii în grad și funcție, îi sprijină, în limitele competenței, pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

32. În scopul menținerii climatului moral-psihologic adecvat, carabinierul:

- 1) contribuie la stabilirea unor relații prietenoase cu colegii de serviciu, bazate pe încredere și respect reciproc;
- 2) respectă subordonarea, raportează la timp despre sarcinile executate;
- 3) dă dovadă de stabilitate moral-psihologică, răbdare, perseverență, responsabilitate pentru acțiunile sale;
- 4) nu tolerează abaterile disciplinare și de drept;
- 5) nu răspândește informații calomnioase.

33. În vederea creării și menținerii unui climat organizațional corespunzător, carabinierul care deține funcție de conducere:

- 1) promovează normele de conduită și asigură respectarea acestora de către subalterni;
- 2) asigură controlul executării sarcinilor de serviciu de către subalterni;

- 3) demonstrează pe propriul exemplu și promovează calități morale ca onoarea, dreptatea, bunătatea, responsabilitatea, exigența și devotamentul;
- 4) asigură egalitatea de șanse și tratament în ceea ce privește cariera profesională a subalternilor;
- 5) examinează și aplică cu obiectivitate criteriile de evaluare a performanțelor profesionale pentru personalul din subordine;
- 6) evită criteriile discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii în afara normelor de conduită prevăzute de prezentul Cod pentru accesul sau promovarea în funcție;
- 7) asigură condiții adecvate pentru dezvoltarea calităților personale și profesionale ale subalternilor.

VI. Integritatea profesională a carabinierului

34. Carabinierul îi este obligat să evite conflictele de interese, respectând în acest sens restricțiile și incompatibilitățile stabilite de legislație.

35. Carabinierul va manifesta intoleranță față de tentativele de implicare în acte de corupție, manifestări de corupție comunicând superiorilor și organelor competente astfel de tentative.

36. Carabinierul nu va admite uzul de statutul său profesional pentru soluționarea intereselor personale.

37. În scopul asigurării integrității, carabinierul are obligația:

- 1) să nu admită în activitatea sa acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament corupțional;
- 2) să denunțe orice influență necorespunzătoare și să acționeze în conformitate cu prevederile legale;
- 3) să declare cadourile în conformitate cu legislația în vigoare;
- 4) să cunoască și să respecte obligațiile ce îi revin conform politicilor anticorupție, prevăzute de cadrul normativ;
- 5) să respecte regimul de restricții, interdicții și incompatibilități în activitatea de serviciu;

38. Carabinierului îi este interzis să solicite sau să accepte favoruri, invitații, cadouri, servicii sau orice alt avantaj necuvenit, destinat lui sau familiei lui, dacă oferirea acestora este legată în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

39. Carabinierul informează superiorii și alte organe abilitate dacă, în procesul executării atribuțiilor, ia cunoștință despre comiterea actelor de corupție și a celor conexe corupției, a faptelor de comportament corupțional, despre nerespectarea regulilor privind declararea averii și intereselor personale.

40. Carabinierul care deține funcție de conducere este obligat să nu admită ca subalternii să își îndeplinească atribuțiile în situații de conflict de interese, să întreprindă acțiunile necesare pentru prevenirea corupției în rândul angajaților din subordine și poartă răspundere pentru neîndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în acest sens.

VII. Răspunderea carabinierului

41. Încălcarea prevederilor prezentului Cod, atrage răspunderea disciplinară a carabinierului, cu excepția cazului în care fapta comisă întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau contravenții.

42. În cazul în care fapta săvârșită întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, sînt sesizate organele competente, în condițiile legii.

43. Carabinierul poartă răspundere civilă potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

44. Dispozițiile prezentului Cod fac parte din condițiile de muncă a carabinierului. Candidatul la o funcție din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, la angajare, ia cunoștință cu prevederile Codului de etică și deontologie a militarului Inspectoratului General de Carabinieri, iar odată cu numirea în funcție, carabinierul își asumă responsabilitatea respectării lor.